

2. Derkach, A.A. & Isaev, A.A. (1981). Pedagogicheskoe masterstvo trenera [Pedagogical skills coach]. Moscow: FiS [in Russian].
3. Zhmaryov, N.V.(1984). Sistemnyiy podhod i tselevoe upravlenie v sporte [Systematic approach and targeted control of the sport]. Kyiv: Zdorovya [in Russian].
4. Zagrevskiy, A.I. (2007). Nekotoryie aspekty didakticheskoy kultury trenera-prepodavatelya sportivnoy shkolyi [Some aspects of didactic culture of the teacher-coach school sports]. Teoriya i praktika fizicheskoy kultury - Thery and practice of physic culture, 3, 14-17 [in Russian].
5. Lubyisheva, L.I. (2009). Sportivnaya orientatsiya: novyyi vektor razvitiya. [Sports orientation: a new vector of development]. Fizicheskaya kultura: Vospitanie. Obrazovanie. Trenirovka - Physical culture: education. Education. Training, 1, S. 2-6. [in Russian].
6. Ovcharek, A.M. (1996). Sistemnyiy pohod v upravlenii podgotovkoy yunyih sportsmenov [System hike in the management of preparation of young sportsmen]. Materialy mizhnarodnoi konferentsii. "Adaptatsiini mozhlyvosti ditei i molodi" - Materials of International Conference "Adaptation opportunities for children and youth", pp. 53-56. Odessa [in Russian].

УДК 79-053.2

ОСОБЛИВОСТІ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ У РОБОТІ З ДІТЬМИ

Овчарек О.М., Зубков В.В., Попадюк І.Л.
ДЗ "ПНПУ ім. К.Д. Ушинського", м. Одеса, Україна

FEATURES SPORTS TRAINING IN WORKS WITH CHILDREN

Ovcharek A.M., Zubkov V.V., Popadiuk I.L.
SI "SUNPU n.a. K.D. Ushinsky", Odesa, Ukraine

Анотація. Спортивна підготовка - багаторічний процес, який охоплює тренування спортсменів, їх підготовку до змагань та участь у них, організацію тренувального процесу та змагань, науково-методичне та матеріально-технічне забезпечення, що зумовлює потребу створення належних умов для поєднання занять спортом з навчанням і відпочинком.

Ключові слова: спортивна підготовка, діти

Abstract. Sporting preparation is a long-term process, that unites organization of training of sportsmen, their preparation to the competitions, in them and also the scientifically-methodical and material providing, that requires of corresponding terms for the association of employments sport with studies and rest.

Keywords: sports training, children

Мета спортивної підготовки - досягнення максимально можливого для даного індивідуума рівня техніко-тактичної, фізичної та психологічної підготовленості, зумовленого специфікою виду спорту та вимогами змагальної діяльності.

Головна особливість спортивної підготовки полягає у тісному взаємозв'язку навчання, виховання та удосконалення. Технічні прийоми, що вивчаються у процесі заняття, поступово переходят у спеціальні навички, які органічно поєднуються з розвитком моральних і вольових якостей спортсменів [1].

Тренувальний процес у роботі з дітьми має свої специфічні особливості, які спрямовані на виконанні актуальних завдань, підпорядкованих стратегічній меті - підготовці висококваліфікованих спортсменів, відповідаючи вимогам свого часу. Виходячи з цього, дитячий тренер повинен поступово, від етапу до етапу виконувати програму системи багаторічної підготовки спортсменів.

Однією з необхідних умов ефективного спортивної підготовки - є суворий облік вікових та індивідуальних анатомо-фізіологічних особливостей. Такий підхід дає змогу правильно підібрати заходи, методи навчання, кількість тренувальних і змагальних навантажень, прогнозувати можливі спортивні результати.

Відповідно до сучасних уявлень підготовки юних спортсменів передбачає процес управління цією системою, що є конкретним цілеспрямованим процесом керівництва певним об'єктом, забезпечуючий досягнення необхідного ефекту.

Система управління представляє собою сукупність взаємозв'язаних дій стосовно вироблення, прийняття, реалізації і контролю управлінських рішень. Стосовно до теорії юнацького спорту "управління процесом багаторічної підготовки ЮОС треба розглядати як сукупність засобів і методів керівництва цим процесом в цілому, а також його окремими складовими частинами при регулюючій і контролюючій діяльності керівників спортивних організацій, спортивних шкіл, тренерських рад і окремих тренерів. У залежності від інтервалів часу розрізняють перспективне (багаторічне), поточне (річне, етапне) і оперативне (місячне, тижневе) управління. При цьому у всіх випадках зберігається однакова послідовність основних управлінських дій [5].

Як відомо, технологія управління підготовкою ЮОС складається з певних структурних елементів: прийняття рішення, організація виконання, збір і обробка інформації, підведення підсумків. Якщо ці загальні положення розглядати стосовно до юнацького спорту, то структура і зміст системи УПЮОС може бути представлена наступним чином.

Науковцями доведено, що розвиток організму людини відбувається нерівно між. Кожен окремий віковий період - це своєрідний етап зі своїми характерними особливостями, морфологічними та функціональними перетвореннями. Структурні елементи управління підготовкою юних спортсменів визначають послідовність дій необхідних для переведу юних спортсменів з одного рівня підготовленості до другого, тобто якісно нового рівня. Структурні елементи доповнюють один одного, сприяючи успішному функціонуванню всієї системи [1].

У роботі з юними спортсменами дуже важливо зберегти принцип пропорційності рівня функціональних можливостей організму з величинами тренувальних навантажень. Треба усвідомлювати, що навантаження позитивно

впливають на організм тільки з урахуванням біологічних закономірностей росту і розвитку дитини. Тільки в цьому випадку в організмі відбуваються ефективні адаптаційні перебудови, які забезпечують високий рівень тренованості [6].

Перед фахівцями постійно виникає питання, "що" повинен робити тренер дитячого колективу, тобто визначення основної мети і тих завдань, вирішення яких необхідне для цієї мети. Іншими словами - це аналіз всієї діяльності тренера. "Як" він повинен здійснювати цю діяльність. Мається на увазі засоби і методи, за допомогою яких вирішуються завдання підготовки гравців і команди, отже і досягається основна мета - результат. "Як" - це характеристика індивідуальної майстерності тренера, його творчість. Місце тренера у загальній системі управління командою - визначаюче, оскільки всі основні функції колективу здійснюють він. Тому в роботі з дітьми тренер повинен виконувати основну роль педагога-вихователя [4].

Тренер - людина з певним життєвим, ігровим і спортивним досвідом, гравцям потрібні його поради і підтримка під час різних складних ситуаціях. Тому тренер є старшим наставником.

Тренер - спортивний фахівець, який повинен займатися розвитком і популяризацією свого виду спорту.

Тренер - організатор і до його прямих обов'язків входить координація роботи всіх його помічників, взаємодія з керівництвом, колегами і т. і.

Враховуючи ці питання, треба основну увагу концентрувати на головному - його професійному рівні, тобто підготовка спортсменів і досягнення результатів. Більш точним визначенням буде: тренер - професійний керівник, який відповідає за підготовку та виступ окремих гравців і команди в цілому, це людина, яка відповідає за результат [2].

Виховна функція тренера - виключно важливe значення у діяльності тренера - це формування особистості. Тренер працює з дітьми, школярами, а їх сумісна праця триває 8 - 10 років. Вплив тренера, його можливості виховувати виключно великий, часто-густо цей вплив на формування особистості більший, ніж школи і сім'ї. Головним аспектом виховної роботи тренера є: виховання характеру, мужності сильної волі, наполегливості у досягненні мети; моральні якості особистості, доброта, чесність; відповідальність, принциповість; колективізм, патріотизм, інтернаціоналізм, солідарність.

Процес виховання відбувається через спорт, завдяки спортивної підготовці, через практичну постійну роботу тренера. Дуже важливо, щоб колектив - команда виконувала виховну роль. Необхідно щоб тренер як вихователь, сам був вихованним. Його зовнішній вигляд, поведінка, дії і рішення повинні служити зразком у виховному відношенні.

Соціальна функція тренера - відома соціальна роль спорту у сучасному світі. Спорт - це одне з найбільших суспільних явищ. Це обумовлено не тільки тим, що спорт є областю пізнання, розвитку і удосконалення самої людини, його фізичних і психічних якостей, а також практично єдиним засобом укріплення здоров'я людини. Соціальне значення спорту ще й тому, що: спорт не має собі рівних за кількістю залучених до його сфери діяльності людей. Спорт, особливо, олімпійський рух володіє великим потенціалом взаємозв'язків між народами [3].

Функція спортивної підготовки - досягнення результату. Ця функція - найважливіша у роботі тренера. В кінцевому підсумку діяльність тренера, рівень

його професійної підготовки оцінюється за якістю гри його команди і гравців. Іншими словами, результат команди - головний очевидний критерій успіху тренера.

1. Айткулов С.А. Управление технико-тактической подготовкой спортсменов в командных видах спортивных игр. //Теор. и практика физ. культуры. 2007, №10 - С. 8-10.
2. Вучев В.В., Мещерякова О.Н. Технология обучения игровой деятельности.//Теор. и практика физ. культуры. - 2007, №10 - С.15-18.
3. Давыдов В.В. Теория развивающего обучения. - М.: ИНТОР - 1996. - 44 с.
4. Деркач А.А. Педагогическое мастерство тренера. - М.: ФиС, 1981. - 375 с
5. Кузовенков В.В. Деятельность спортсмена как объект управления. // Теор. и практика физ. культуры, 1984, №4. - 54 с
6. Селуянов В.Н. Контроль физической подготовленности и спортивной адаптации. //Теор. и практика физ. культуры. - 2008, №5 - С. 36-38, 55-56.

1. Aytkulov, S.A. (2007). Upravlenie tehniko-takticheskoy podgotovkoy sportsmenov v komandnyih vidah sportivnyih igr [Management of technical and tactical training of athletes in command kinds of sports games]. Teoriya i praktika fizicheskoy kultury - Theory and Practice of Physical Culture, 10, 8-10 [in Russian].
2. Vuchev, V.V. & Mescheryakova, O.N. (2007). Tehnologiya obucheniya igrovoy deyatelnosti [Technology training game activity]. Teoriya i praktika fizicheskoy kultury - Theory and Practice of Physical Culture, 10, 15-18 [in Russian].
3. Davyidov, V.V. (1996). Teoriya razvivayuschego obucheniya [The theory of developmental education]. Moscow: INTOR [in Russian].
4. Derkach, A.A. (1981). Pedagogicheskoe masterstvo trenera [Pedagogical skills coach]. Moscow: FiS [in Russian].
5. Kuzovenkov, V.V. (1984). Deyatelnost sportsmena kak ob'ekt upravleniya [Activity Athlete as a control object]. Teoriya i praktika fizicheskoy kultury - Theory and Practice of Physical Culture, 4 [in Russian].
6. Seluyanov, V.N. (2008). Kontrol fizicheskoy podgotovlennosti i sportivnoy adaptatsii [Control of physical fitness and sport adaptation]. Teoriya i praktika fizicheskoy kultury - Theory and Practice of Physical Culture, 5, 36-38, 55-56 [in Russian].